

Lucia Trusgnach Škejcova

ALDO KLODIČ
Krajica Vida

Okrog in krog
vse mramuli,
razbuojniki so
na boj
parpravljeni.
Mesec z neba
lepo sveti,
kresovi, v dolini
razprašeni,
nam pravejo,
da vragi
tarduo darže
in da nobedna sila
jih na prežene.

Sredi planote
so kolovodje zbrani
in Atila ponosen
jim takole pravi:
"Ne smiemo obupat,
četudi do njih
ne moremo prít,
sa v jami

ne morejo se
dugo redit.
Ne bo trieba boja
ne mečev brusit,
lakot bo preca
zmanjšala upor
in jih parpejala
v naš ograjeni
prestor.
In tekrat bo teku
naš meč skoraj sam
in obedna njih glava
ne bo na vratu ostala.
Samuo krajico Vido
muormo rešit,
kier lepa je žena
in lepa mora ostat,
kar jo bom parpeju
v moj veliki grad.”

V jami pa milo
so stari zbrani,
obupno se gledajo
in vprašajo:
“Kakuo bo z nami?”.
Krajica Vida
jih gleda in muči,
že dugo vide
nje ljudi,
ki vsak dan

le buj se tamne
in žalostno merkajo
svoje otroke.
Narstarši oče se zadere
in z žalostnim glasom
sarce in dušo
vsiem njim odpre:
“Prepričan sem biu
ku vsi vi druz,
da v jami v Landri
se bomo rešili.
In ries, do sada
varvala nas je
od tiste krute
sile dole.
Pa tardí so
in na popuste,
hrana gre h kraju,
huduo bo za nas,
predougo smo zaparti
v teli laz.
Iskati moramo
kakuo se rešit,
kier za dougo
tle notar
ne moremo bit.”

Mili pogovor
je tiho začeu
in glas na taboru

se je zavneu.
Gor se j'zadaru
en muhasti mož
in začeu pridgat
njega norost:
"Že dolgo vam pravem
resnico mojo,
pa poslušajta me,
za vojo božo!
Atila noče
buogih revežev
kot nas,
hoče krajico
in nje lepi obraz.
Krajica bi imiela
dužnuost se predat,
za rešit svoje judi
in tole vojsko končat."

Takoj so se ugnali
na anj vsi možje
in ostro ga napadli,
takuo, ki gre
takemu norcu,
ki bul ku tele.
Potrucu mu je adan
z mečem v roki
in jezno mu reku:
"Ki bledeš, ki rikaš
na tisto krajico,

ki tudi tebe
je rešila batico.
Če nie bluo nje,
si biu že kada
spau pod čarno zemljo
in krila bi te
venčna tama."

Vsi drugi so telo
pravico priznali
in krajici Vidi
čast darovali,
pa ona počasi
je sedla med nje
in jim povedala
misle svoje.

"Ries je, da Atila
gleda na me
in hoče dopunt
svoje želje,
v svojo deželo
me odpeljat
in vsiem me kot plen
ponosno kazat.
Pa mu na bo uspelo.
Se bomo rešil,
če bomo vsi kupe
boga prosil,
da nam da muoč in pamet

za tole silo prebit
in tistemu vragu
sarce razbit.”

Takuo je rekla
in šla v svojo sobo
in klekinla milo
pred božjo podobo
in pobožno začela
molit in prosit,
da Buog naj ji pomaga
svoje ljudstvo rešit.

“Oj vsemogočni Bog,
ki stvaru si naš rod,
velik naš rešenik,
ne stuj se na nas pozabit.
Sinovi smo tvoji,
ubuogi, pa pošteni,
in te gorkuo častmo,
sarčno v te zaupamo
in milo te prosimo:
pomiri naše duše,
danes huduo prestrašene.
Angel tvoj naj pride
nam buogim na pomoč,
da tale hudobija
izgine daleč proč!
Moj Bog, prosim te,
obarni tvoj pogled na me,

usmili se mojga roda,
da za nas ne ostane
samuo smartna usoda.”

Angela,
Bog ji nie pošju,
vsedno
na pomoč
ji je paršu,
miseu v glavo
ji je usadiu,
tako, ki
obedan človek
nie nikdar rodiu.
Krajica poklicala
je gospodarja
in ga vprašala
dost žita še ima.
“V vintuli imam
moke še
za en dan,
v skrinji
še en žakjac
je žita,
ki ubuogi
se tam
joče sam.”
“Ko jutre
se dielu bo
bieli dan,

tisti žakij
parnesu mi boš
pa le sam.
Bom vidla,
če Buog
dobro miseu
mi je dau
al pa bo
tist razbuojnik
mene pobrau.”

In šla je
na okno
dol pruoti dolin
in čula je
piesam,
ki se j' vzdigala
kot dim.
“Globoko in trdno
prepričan sam,
de preca
bom imeu
krajico z nam,
bo paršla sama
v moje roke
vprašat, naj riešim
ljudi nje,
obljubiu ji bom
vse, kar želi,
da mi pusti

v jamo iti,
kar pa
bo Landar
v mojih rokah,
bo moj meč
vse spravu
v prah.”

Buoga Vida
tisto nuoč
nie spala,
sa je dobro
viedela,
da piesem
nie lagala,
in kar se j'
v nebu
začeu
zuor belit,
vzela je
žakjac
in paršla na dan:
“Oj, ti preklet
hunski kraj,
al si še živ
al te je hudič nesu?
Al me čuješ
al si ratu ziuh,
kier ti je lakot
zvila trebuh?

Videm, da spieš
šele ku prase,
ki čaka, de hlapac
mu usmrajeno župo
za fruoštik parnese.”

Takoj v dolini
en glas zagarmi,
kier jeza se j' usedla
v njega sarce
čut besiede
tiste žene,
ki že tarkaj časa
mu razbiva
nočne sanje:
“Oj, buoga ti stvar,
ki v jami živiš,
ki preca zamenjala
boš tvoj težki križ,
ali bo danes
tisti sodnji dan,
da v moje roke
podaš tvoj stan?”

Smehe mu je Vida
tako odguorila,
kot de bi z okna
koga snubila:
“Kuo si nasrečan,
ti buogi kraj,

ki preca se varneš
v tvoj žalostni raj,
ka niesi še obupu
pod jamo ležat,
kier lepua vieš,
da nemogoče je za te
z vsako silo
priti do nje.”

“Draga krajica,
lep bo tist dan,
ko me boš prosila
oproščenje in milost
za te in tvoj rod,
boječ in zastrašen;
in boš paršla
v moje naruoče
ku riba v mriežo
dol v potoce.
Sa viem, de ti hrana
že zdaj parmanjkuje,
zelodac se stiska
in lačan rod
hudo partiska,
da se podaš ti
in ga riešeš
od hude smarti.”
“Nič se ne trošti
take rešitve
tvojga utrujenga
stanja v teli dolini,

počaki no malo
in ti bom dokazala,
kuo daleč je dan,
da tvoja miseu
bi kot resničnost
svoj obraz pokazala.”

Vzela je Vida
svoj žakjac žita
in šla na balkon
in ga odvezala,
napunla je pest
in pruoť njemu
je sijala
dragoceno hrano
in smehe mu je jala:
“Al videš tele zarnje,
kot zlato se bleščē,
ki po skali skačējo
kot na pomlad buhe,
še tkaj imam v jami
zakjacu žita,
za vsako zarno,
ki h tebi se bliža.
Zaštej jih in boš vidu,
še koliko dni
boš pod jamo čaku,
da zauoj lakote
boš ti udobiu
mene in moje ljudi.”

In napri je metala,
čētudi vsaka pest
ji je zmieran le buj
sarce partiskala;
nevierno je gledu
z debelim očmi
tisti hudi kraj
tele stvari
in jeza ga je ugrabla,
zarju je ku žvina,
kar bič jo ošvigne
in objame bolečina,
vse je razbivu,
kod je hodu,
in vsa njega družba
je bla brez meru,
vse se je vprašalo,
ka bo narediu
tisti njih kraj,
ki vojno je zgubiu.

Takoj je odloču,
da bo čas se pobrat,
Landarsko jamo
Vidi pustit,
in pried ki se more,
na njo pozabit.
Kot blisk se je dolina
spraznila ljudi,
ki miesce in miesce

so tle jedli in pili,
da sama krajica,
pa tud nje ljudje,
so se čudli veliko,
da so se rešili.

Pa stari oče
potalažu jih je:
"Počakmo no malo,
moj dragi ljudje,
se veselit,
sa tisti hudič
se zna še varnit,
morda se je pobrau
za nas zmotit
in stuort varno jamo
tako j zapustit.
In skrit za njo
čaka in tarpí
kot vuk,
ki gloda
svoje zobe
in čaka, de jare
pastierju uteče."

Pa kar s Kranjskega
novica je paršla,
da tista huda skupina
čez Dravo je šla,
se je vso ljudstvo

v dolino podalo,
veselo je pielo
se smejalo, plesalo
in svojo krajico
častilo in slavilo
s piesmijo, ki še danes
nie pozabilo:

"Ti Vida krajica
si velik vladar,
našega ljudstva
si mati in vahtar ,
ti si nas zmieran
modro vodila
in vse naše časti
si se zaslužila
Buog in Marija
in sveti Anton
veliko zdravja
naj ti dajo za lon.
De b' ti krajica
vladala nad nam,
dokjer ne pride
tvoj zadnji dan.
In naš rod
te bo častiu
za vekomaj,
do kar
tud on bo živ."